

Становище

На Валентин Савчев, ръководител на Департамент „Изящни
изкуства“ към НБУ

Доцент по шифър 8.2 Изобразително изкуство

За Дисертационния труд на тема

**„Изобразителното изкуство и предметно-материалната
среда“**

за придобиване на научна и образователна степен „Доктор“

по шифър 8.2. Изобразително изкуство

с автор Румен Атанасов Кожухаров

свободен докторант, департамент „Изящни изкуства“,

докторска програма „Визуално-пластични изкуства“

Изследваната проблематика в дисертационния труд на тема „Изобразителното изкуство и предметно-материалната среда“ проследява връзките между изобразителното изкуство, от модерното изкуство насам и проявлението му в оформянето на дизайна и архитектурата. Темата разработвана от Румен Кожухаров несъмнено е със съвременна актуалност в сферата на изящните и приложни изкуства.

Дисертационният труд на тема „Изобразителното изкуство и предметно-материалната среда“ е структуриран в увод, три раздела, заключение, цитирана литература по темата, списък с публикации, с общ обем от 237 стр., както и три илюстративни приложения с обем от общо 151 цветни илюстрации.

В увода са разгледани актуалността и значимостта на темата, предмета на изследването, целите и задачите на разработваната дисертация и нейната структура.

В първи раздел докторантът изследва процесите в ползването на абстрактното и пространствено мислене в обекти от изящно и приложно естество. Сред основните анализирани проблематики в този раздел на дисертацията са принципите на Кандински в изграждане на една художествено-пространствена композиция. Чрез важен анализ е утвърдена нуждата от използването на художествената знакова система, като за тази цел е изследвана пътната виузална комуникация. Проучен е асоциативният процес в разбирането и използването на символите, знаците и тяхната целенасочена тавтология в проектирането на предметно-материалната среда. Осмислени са фундаменталните композиционни принципи в проектирането на заобикалящата ни среда. Доказани са приликите и разликите в композиционните тенденции в изграждането на художествен образ – в двата континента Америка и Европа.

Във втори раздел са изследвани изобразителните черти на четирите движения от първият период на модерното изкуство - кубизъм, футуризм, супрематизъм, конструктивизъм. Разгледани са най-характерните им стилистични дадености, като е направен и кратък исторически преглед на създаването на тези течения, и визуалните им стойности. Направен е анализ на водещи автори в сфери обособяващи материалната среда покрай нас, като Даниел Либескинд и Заха Хадид (архитектура), Крис Бенгъл (автомобилен и продуктов дизайн), Анип Капур и Ник Хорнби (скулптура), всички те използващи черти и знаци от модерното изкуство. Втори раздел завършва с проследяване на четири актуални движения от света на изобразителното изкуство – стъкизм, суперплоско изкуство, суперстроук изкуство и изкуството на отношенията. Проблематиката на четирите движения е с място в този дисертационен труд заради прякото им моментно, а и бъдещо влияние върху формообразуването на предметно-материалната среда.

В трети раздел от дисертационния труд се изследва развитието на автомобилния дизайн и въздействието на изобразителното изкуство в проектирането на иновативни форми. Разделът започва с важни исторически данни относно революционните откривания при автомобилния дизайн. Основна тема в трети раздел е конкурсът „Автомобил на 20-ти век“. Побраният от Румен Кожухаров конкурс за изследване застъпва период от 100 години с най-важните моменти от развитието на

автомобила. В задълбочения анализ на резултатите от конкурса е застъпен авторски прочит над формообразуването на всеки един от разгледаните обекти, като направените анализи отговарят на проблематиката разработвана в дисертацията.

В края на дисертационният труд „Изобразителното изкуство и предметно-материалната среда“ са изнесени изводите от направените анализи, изследвания и наблюдения, като те напълно отговарят на разработваните тематики. Същото важи и за двете публикации, които докторантът е написал по темата.

Румен Кожухаров доказва в трудът си връзката между развитието на изящните изкуства и дизайна. Докторантът добавя още един аспект в разработката проследявайки мястото на новите технологии в образуването на предметно-материалната среда, които се превръщат в основен метод за реализиране на все по-сложни обекти от изящен и приложен характер.

Текстовата част на дисертацията е написана ясно и разбираемо без чуждици и сложна терминология. Сред основните приноси е показаният път, с дадени авторски примери на дисертантът, как да се разбира и чете едно произведение на дизайна и изобразителното изкуство.

Предлагам на докторантът да разшири изследването във втори раздел, като добави повече автори с видими стилистични находки в творчеството им базиращо се на елементи от модерното изкуство. Така трудът ще представлява още по-голям

интерес към хората обучаващи се и занимаващи се с изобразително изкуство, дизайн и архитектура.

Препоръчвам на Румен Атанасов Кожухаров да издаде дисертацията си за да може да послужи, като учебно помагало в средните специализирани паралелки и висшите учебни заведения. Разгръщането на едно по-подробно изследване на художествено-знаковата система от изящните изкуства и връзката ѝ с другите етапи от изразните средства в образуване на дизайна и архитектурата, е уместно продължение на творческия и научен път поет от дисертантът .

Считам разработената дисертационна работа на тема “Изобразителното изкуство и предметно-материалната среда” на Румен Атанасов Кожухаров за актуална, добре конструирана и с приноси към изследването на изящните, приложните изкуства и дизайна.

В тази връзка предлагам на уважаемото жури да присъди на основание на ЗРАСРБ научна и образователна степен „Доктор“ на кандидата в професионална направление 8.2 Изобразително изкуство.

30. 10. 2018 г.

Доц. Валентин Савчев